



WHITE PAPER

Aktieägaravtal – vad är det?

Detta white paper handlar om aktieägaravtal – vad är det?

När du läst igenom dokumentet hittar du fler mallar på samma tema i DokuMeras dokumentmallsbas under:

Alla mallar > Affärsjuridik & Avtal > Ägaravtal

www.dokumera.se

info@dokumera.se

AKTIEÄGARAVTAL – VAD ÄR DET?

I ett aktiebolag med flera ägare finns det ofta skäl att ta ställning till hur praktiska frågor och framtida händelser mellan ägarna ska hanteras. Det kan aktieägarna reglera genom att upprätta ett så kallat aktieägaravtal, vilket utgör grunden för hur olika frågor som uppkommer under ägandets gång ska regleras. Syftet är att minska risken för tvister mellan ägarna eftersom sådana i regel är mycket kostsamma och i värsta fall kan leda till att bolaget inte kan drivas vidare. När ett aktieägaravtal har upprättats är avsikten att ägarna ska kunna ägna tid åt att förvalta och utveckla verksamheten.

Detta är ett white paper om aktieägaravtal – vad är det och vad ska det innehålla? När bör ett aktieägaravtal ingås och vad är särskilt viktigt att tänka på?

3

Allmänt om aktieägaravtal

Aktieägaravtalet kallas ibland också för kompanjonavtal, vilket kan sägas vara en samlingsbeteckning för avtal mellan kompanjoner oavsett företagsform. I det följande kommer endast beteckningen aktieägaravtal att användas.

Det är inget lagstadgat krav att upprätta aktieägaravtal. Avtalet måste hållas isär från bolagsordningen som däremot måste upprättas för att över huvud taget kunna bilda ett aktiebolag. Vad bolagsordningen ska innehålla bestäms av aktieägarna, men det finns en del obligatoriska uppgifter som alltid måste finnas med för att den ska kunna registreras hos Bolagsverket. Den avgörande skillnaden mellan bolagsordningen och aktieägaravtalet är att bolagsordningen gäller själva aktiebolaget medan aktieägaravtalet reglerar aktieägarnas inbördes skyldigheter och rättigheter. En annan skillnad är att bolagsordningen är offentlig och att vem som helst kan ta del av den medan aktieägaravtalet däremot är internt och inte behöver komma till allmän kännedom.

När ska ett aktieägaravtal upprättas?

Något lagstadgat krav på att upprätta ett aktieägaravtal finns inte, men det kan vara viktigt att upprätta ett för att minska riskerna för svårlösta problem som har med verksamheten att göra. Det gäller särskilt när ägarförhållandet i bolaget är 50/50, eftersom oenighet mellan ägarna i en sådan situation i värsta fall kan medföra att verksamheten inte alls kan bedrivas.

Det finns inte några särskilda krav gällande utformningen av eller innehållet i ett aktieägaravtal, men det får däremot inte strida mot tvingande bestämmelser i aktiebolagslagen. I övrigt kan aktieägarna förhållandevis fritt avtala om vad som ska gälla beträffande ägandet och verksamheten. En av aktieägaravtalets huvudfunktioner är att det i förväg är möjligt att komma överens om hur framtida händelser och situationer ska hanteras, varvid värdeförstörande meningsskiljaktigheter kan undvikas.

Vad ska ett aktieägaravtal innehålla?

Vad ett aktieägaravtal ska innehålla beror bland annat på typen av verksamhet och storleken på bolaget, men det handlar om rättsliga frågor som kan komma att påverka verksamheten och förhållandet mellan aktieägarna, såsom:

- När, hur och på vilket sätt aktier kan överlåtas

Genom att begränsa överlåtbarheten av aktierna är det möjligt att kontrollera delägarkretsen, dvs. undvika att få in utomstående aktieägare i verksamheten. Det kan vara särskilt viktigt när verksamheten är familjeägd eller när verksamheten till stor del utgörs av know-how, immateriella rättigheter eller företagshemligheter.

- Värdering av aktier

Det kan finnas skäl att reglera hur aktierna ska värderas vid försäljning eller inlösen, eftersom detta annars kan ge upphov till tvist när det väl är dags för avyttring. För att minska risken för problem i detta avseende kan det vara klokt att upprätta regler för hur aktierna i bolaget ska värderas.

- Sjukdom, bodelning och dödsfall

I händelse av bodelning eller dödsfall kan aktieägarens aktier tillfalla make, maka eller andra arvingar. Detta kan medföra problem för övriga ägare. Ett krav i ett aktieägaravtal kan vara att aktierna ska vara aktieägarens enskilda egendom. För det fall sjukdom inträder och aktieägaren inte längre kan delta i verksamheten kan det också vara klokt att reglera under vilka förutsättningar som aktierna måste säljas.

- Avtalsbrott

Den som bryter mot aktieägaravtalet bör kunna förvänta sig någon form av påföljd, och aktieägarna bör därför reglera vad som ska gälla i händelse av avtalsbrott. Det vanligaste är att låta avtalsbrytande part utge ett i förväg bestämt vite.

- Konkurrensförbud

Det är vanligt förekommande att inta en klausul om konkurrensförbud i aktieägaravtal, vilket kan innebära förbud att starta en konkurrerande verksamhet och/eller ta anställning hos en konkurrent.

- Sekretess

Känslig information bör skyddas genom att sekretessklausuler intas i aktieägaravtalet.

- Beslut

Hur ska beslutsfrågor regleras i bolaget? Detta är särskilt viktigt att reglera när två aktieägare innehar 50 procent vardera av aktierna eftersom verksamheten annars riskerar att gå i stå vid oenighet.

- Tvist

Hur ska en tvist lösas – i skiljenämnd eller i allmän domstol? Det mest

vanligt förekommande är att tvister av detta slag löses i skiljenämnd.

Andra viktiga frågor att reglera kan exempelvis avse:

- Konkurs
- Finansiering och förfaranderegler vid utlösen
- Utomståendes bud på en del av eller samtliga bolagets aktier.
- Drag-along och tag-along

Ovanstående är endast exempel på många viktiga frågor som bör regleras i ett aktieägaravtal, även om inriktningen på och omfattningen av frågorna bör anpassas efter verksamhetens syfte och förutsättningar. Oavsett hur den närmare regleringen av aktieägaravtalet ser ut skapar det förutsättningar för parterna att ägna sig åt den faktiska förvaltningen och styrningen av bolaget. Om en tvist eller oklarhet uppstår är parterna medvetna om hur frågan ska regleras.

Upprättandet av ett aktieägaravtal är ofta komplicerat och kräver därför en stor medvetenhet om de rättsliga följder som aktieägarnas val kan få. Det kan därför vara lämpligt att rådfråga en jurist eller annan sakkunnig för att få hjälp med den exakta utformningen av avtalet så att inte några oväntade och oönskade följder uppstår.

Om DokuMera

Hos alla företag – stora som små – finns möjligheten att arbeta effektivare genom att använda sig av färdiga mallar. Avancerade dokument är tidsödande att upprätta samtidigt som de kräver expertkunskap för framtagandet. Och som vi alla vet: Experter kostar pengar – mycket pengar.

DokuMera är ett B2B-företag som hjälper människor i svenska företag till en lönsammare och bekvämare tillvaro genom att tillhandahålla digitala dokument via internet. Tillsammans med sakkunniga experter har vi under åren tagit fram tusentals mallar för bland annat juridiska och ekonomiska dokument som säljs både via e-handel och genom personlig försäljning.

Under åren har DokuMera utvecklat Sveriges största databas av digitala, exempelbaserade dokumentmallar, riktade mot företag och organisationer. Produkterna laddas enkelt ned från Internet av våra kunder – företag och organisationer – och kan köpas styckvis eller genom att teckna ett årsabonnemang.

www.dokumera.se
info@dokumera.se